Avram'ın eşi – Saray'ı aldı. Onlarla birlikte, Kenaan ülkesine gitmek üzere Ur Kasdim'den ayrıldı. Haran'a kadar geldiler ve orada yerleştiler.
32 Terah'ın günleri 205 yıl oldu ve Terah Haran'da öldü.

Leh Leha

[42. Avram'a yapılan çağrı ve Göç]

12

1 Tanrı Avram'a "*Ülkenden, doğduğun yerden ve babanın evinden [ayrıl], sana göstereceğim ülkeye git*" dedi.
2 "*Seni büyük bir millet haline getireceğim. Seni mübarek kılacağım ve ismini yücelteceğim. Bir Beraha olacaksın.*
3 *Seni mübarek kılanları mübarek kılacak, seni lanetleyeni ise lanetleyeceğim. Yeryüzünün tüm aileleri senin sayende mübarek kılınacaklar*".
4 Avram, Tanrı'nın kendisine konuştuğu üzere gitti ve Lot da onunla gitti. Avram, Haran'dan çıktığında 75 yaşındaydı.
5 Avram, eşi Saray'ı, yeğeni Lot'u, edindikleri tüm serveti ve Haran'da topladıkları kişileri aldı ve Kenaan'a gitmek üzere yola çıktılar. Kenaan'a geldiklerinde,
6 Avram ülkenin içinde şehem bölgesine kadar – More Ovası'na kadar ilerledi. Kenaaniler o dönemde ülkedeydiler.
7 Tanrı Avram'a göründü ve "*Bu ülkeyi, senin soyuna vereceğim*" dedi. [Avram] Kendisine görünen Tanrı'ya, orada bir *mizbeah* inşa etti.
8 [Avram] Oradan, Bet-El'in doğusundaki dağlara

taşındı. Çadırını, batıdan Bet-El ile, doğudan Ay
arasında kalacak şekilde kurdu. Orada Tanrı'ya bir
mizbeah inşa etti veTanrı'ya İsmi'yle dua etti.
9 Avram, sürekli güneye giderek yoluna devam etti.

[43. Dertler]

10 Ülkede kıtlık başgösterdi. Avram, bir süre kalmak
üzere Mısır'a indi; çünkü ülkedeki kıtlık ağırlaşmıştı.
11 Mısır'a yaklaştıklarında, eşi Saray'a "*Senin güzel
görünümlü bir kadın olduğunun farkındayım*" dedi.
12 "*Mısırlılar seni görünce, benim eşim olduğunu anlayıp
beni öldürecek, seni ise hayatta bırakacaklardır.*
13 *Lütfen kızkardeşim olduğunu söyle. O zaman senin
uğruna bana iyi davranacaklardır ve senin sayende
yaşamım kurtulacaktır*".
14 Avram Mısır'a geldiği zaman, Mısırlılar, kadının
çok güzel olduğunu gördüler.
15 Paro'nun memurları onu [*Saray'ı*] gördüler ve onu
Paro'ya övdüler. Kadın, Paro'nun sarayına alındı.
16 [Paro, Saray'ın] Uğruna, Avram'a iyi davrandı ve
[Avram'ın] davar ve sığırı, [erkek] eşekleri, köleleri
ve cariyeleri, dişi eşekleri ve develeri oldu.
17 Tanrı, Avram'ın eşi Saray sebebiyle, Paro ve sarayını
ciddi yaralarla vurdu.
18 Paro Avram'ı çağırttı ve "*Nedir bu bana yaptığın?*"

dedi. "*Onun eşin olduğunu neden bana söylemedin?*
19 *Neden onun kızkardeşin olduğunu söyledin ve ben de
onu kendime eş olarak aldım? şimdi – işte eşin! Al ve git!*".
20 Paro onun [*Avram'ın*] üzerine adamlar görevlendir-
di ve onu, karısı ve ona ait olan her şeyle birlikte gön-
derdi.

13

1 Avram, eşi ve sahip olduğu her şeyle birlikte,
yanında Lot da olmak üzere, Mısır'dan Negev yönün-
de yukarı doğru çıktı.
2 Avram, gerek sürü, gerek gümüş, gerekse de altın
açısından çok yüklüydü.
3 Yolculuklarına Negev'den Bet-El'e kadar devam
etti; çadırının başta bulunduğu, Bet-El ve Ay arasın-
daki yere kadar [gelerek]
4 ilk seferde *mizbeah*ı yapmış olduğu yere [ulaştı].
Avram orada Tanrı'ya İsmi'yle dua etti.
5 Avram'a eşlik eden Lot'un da davar, sığır ve çadır-
ları vardı.
6 Birlikte oturma konusunda ülke onları [*Avram ve
Lot'u*] taşıyamadı. Servetleri öylesine çoktu ki, birlikte
oturamadılar.
7 Avram'ın sürü çobanları ile Lot'unkiler arasında sür-
tüşme başgösterdi. Kenaaniler ve Periziler bu dönem-
de ülkede oturuyorlardı.

8 Avram Lot'a "*Seninle aramda ve benim çobanlarımla seninkiler arasında lütfen sürtüşme olmasın*" dedi. "*Ne de olsa biz kardeş kişileriz.*
9 *İşte tüm ülke önünde. Lütfen benden ayrıl. Sola gidersen sağa, sağa gidersen sola gideceğim*".
10 Lot gözlerini kaldırdı ve tüm Yarden Ovası'nın, Tsoar'a kadar, tıpkı Tanrı'nın bahçesi gibi, tıpkı Mısır ülkesi gibi tamamen sulak olduğunu gördü – bu, Tanrı Sedom ve Amora'yı yok etmeden önceydi.
11 Lot kendisine tüm Yarden Ovası'nı seçti. Lot doğuya yöneldi ve ikisi ayrıldılar.
12 Avram Kenaan Ülkesi'nde otururken, Lot Sedom'a kadar çadırlar kurarak, ovanın şehirlerinde yaşadı.
13 Ancak Sedom insanları Tanrı'ya karşı çok kötü ve günahkardılar.
14 Lot kendisinden ayrıldıktan sonra, Tanrı Avraam'a "*Gözlerini kaldır ve bulunduğun yerden kuzeye, güneye, doğuya ve batıya bak*" dedi.
15 "*Çünkü gördüğün tüm bu ülkeyi sonsuza kadar sana ve soyuna vereceğim.*
16 *Soyunu toprağın tozu gibi yapacağım. Öyle ki, eğer bir kişi toprağın toz zerrelerini sayabilirse, o zaman soyun da sayılabilecektir.*
17 *Kalk, ülkeyi enine boyuna dolaş; çünkü onu [bütünüyle] sana vereceğim*".
18 Avram göç etti ve Hevron'daki Mamre Düzlüğü'ne

gelerek [burada] oturdu. Orada Tanrı'ya bir *mizbeah* inşa etti.

[44. Savaş]

14

1 Bu dönemdeydi – şinar kralı Amrafel, Elasar kralı Aryoh, Elam kralı Kedorlaomer ve Goyim kralı Tidal;
2 [bu dört kral,] Sedom kralı Bera, Amora kralı Birşa, Adma kralı şinav, Tsevoyim kralı şemever ve Bela (Tsoar) kralıyla savaş yaptılar.
3 Tüm bunlar Sidim Vadisi'nde (Ölü Deniz) biraraya gelmişlerdi.
4 Kedorlaomer'e oniki yıl boyunca hizmet etmişlerdi; ancak onüçüncü yılda isyan ettiler.
5 Ondördüncü yılda Kedorlaomer beraberindeki krallarla geldi ve Aşterot Karnayim'de Refaim'i, Ham'da Zuzim'i, şave Kiryatayim'de Emim'i yenilgiye uğrattılar.
6 [Ayrıca] Dağlık Seir'de, çölün kıyısındaki El Paran'a kadar olan bölgede Horiler'i [yendi- ler].
7 [Sonra] Döndüler ve En Mişpat'a (yani Kadeş) geldiler ve tüm Amalek çayırını ve ayrıca Hatsatson Tamar'da oturan Emoriler'i yenilgiye uğrattılar.
8 Sedom kralı – Amora, Adma, Tsevoyim ve Bela (Tsoar) krallarıyla birlikte – [ileri] çıktı ve Sidim

Vadisi'nde savaşa giriştiler.
9 Elam kralı Kedorlaomer, Goyim kralı Tidal, şinar
kralı Amrafel ve Elasar kralı Aryoh'a [karşı savaşıyor-
lardı. Böylece] dört kral, beş taneye karşıydı.
10 Sidim Vadisi katran kuyularıyla doluydu; Sedom ve
Amora kralları kaçmaya çalışırlarken buraya düştüler.
Kalanlar ise dağlara kaçtılar.
11 [Muzafferler] Sedom ve Amora'nın tüm mallarını
ve tüm yiyeceklerini aldılar ve gittiler.
12 Gittiklerinde Avram'ın yeğeni Lot'u ve servetini
[de] aldılar; çünkü o Sedom'da yaşıyordu.
13 Kurtulabilen kişi geldi ve [olanları] İbrani Avram'a
anlattı. O [*Avram*] ise Eşkol ve Aner'in kardeşi Emori
Mamre'nin düzlüklerinde huzurlu bir şekilde yaşıyor-
du. [Bu üçü] Avram'ın müttefikiydiler.
14 Avram yeğeninin esir düştüğünü duyduğunda,
evinde doğmuş olan 318 savaşçıyı çağırdı ve [işgalci-
leri] Dan'a kadar takip etti.
15 O gece onlara karşı – o ve hizmetkarları – savaş
düzeni aldı ve onları bozguna uğrattı. Onları şam'ın
solunda kalan Hova'ya kadar kovaladı.
16 [Avram] Tüm malları geri getirdi. Ayrıca yeğeni
Lot'u ve mallarını; kadınları ve [kalan] halkı da geri
getirdi.
17 Kedorlaomer ve yanındaki diğer krallara karşı zafe-
rinden döndükten sonra, Sedom kralı onu karşılamak

üzere şave Vadisi'ne (yani Kral Vadisi) çıktı.
18 şalem Kralı Malkitsedek ekmek ve şarap çıkardı. O,
Yüce Tanrı'ya rahipti.
19 Onu [*Avram'ı*] mübarek kıldı ve "*Avram, göklerin ve
yeryüzünün Sahibi Yüce Tanrı'ya mübarek olsun*" dedi.
20 [Sonra Avram'a] "*Ve düşmanını eline teslim eden
Yüce Tanrı, Mübarek'tir*" [dedi. Avram, Malkitsedek'e]
Her şeyden Maaser verdi.
21 Sedom kralı, Avram'a "*İnsanları bana ver, serveti
kendine al*" dedi.
22 Avram, Sedom kralına "*Elimi Yüce Tanrı Aşem'e –
göklerin ve yeryüzünün Sahibi'ne – kaldırdım!*" dedi.
23 "*Ne bir iplik, ne de ayakkabı bağı! Sana ait olan hiçbir
şeyi almayacağım! 'Avram'ı ben zengin ettim' diyemeye-
ceksin.*
24 *Tek istisna, gençlerin yedikleri ve benimle birlikte giden
adamların – Aner, Eşkol ve Mamre'nin – paylarıdır.
Onlar kendi paylarını alsınlar*".

[45. Parçalararası Antlaşma]

15 1 Bu olaylardan sonra, Tanrı'nın Sözü, Avram'a
bir vizyonla geldi: "*Korkma Avram*" dedi. "*Ben sana
kalkanım. Ödülün çok büyüktür*".
2 Avram "*Ey Tanrı Aşem!*" dedi. "*Çocuksuz olmaya
devam ettiğim sürece bana ne vereceksin ki? Evimin tek*

varisi şam'lı Eliezer!".
3 Avram devam etti: "*İşte – bana çocuk vermedin. Bana ait olanı, evimdeki biri miras alacak*".
4 Birden, Tanrı'nın Sözü ona geldi: "*Mirasçın o olmayacak!*" dedi. "*Sana ait olanı, senin vücudundan çıkacak biri miras alacak*".
5 [Tanrı] Onu dışarı çıkardı ve "*Gökyüzüne bir bak. Sayabilirsen, yıldızları say*" dedi. Sonra ona "*Soyun işte böyle [kalabalık] olacak*" dedi.
6 [Avram] Tanrı'ya inandı ve [Tanrı] bunu onun adına dürüstlük saydı.
7 [Tanrı] Ona "*Ben seni, sana bu toprakları miras edinmen için vermek üzere Ur Kasdim'den çıkaran Tanrı'yım*" dedi.
8 "*Ey Tanrı Aşem!*" dedi [Avram]. "*Burayı gerçekten miras edineceğimi nasıl bilebilirim?*"
9 [Tanrı] Ona "*Benim için üç düve, üç keçi, üç koç, bir kumru ve bir güvercin yavrusu al*" dedi.
10 [Avram] Tüm bunları aldı; ortalarından ikiye ayırdı ve her yarımı diğerinin karşısına yerleştirdi. Kuşları ise ayırmadı.
11 Leşlerin üzerine akbabalar indi, ama Avram onları kovaladı.
12 Güneş batarken Avram trans haline girdi ve işte – üzerine dehşet verici bir zifiri karanlık çöküyordu.
13 [Tanrı] Avram'a "*şunu iyi bil ki, soyun, kendilerine ait olmayan topraklarda 400 yıl boyunca yabancı olacak*" dedi. "*Onlara kölelik edecekler ve onlara eziyet edecekler.*
14 *Ancak Ben, onların kölelik edecekleri ulusu da yargılayacağım ve bunun ardından [çocukların, oradan] büyük bir servetle çıkacaklar.*
15 *Sen ise huzur içinde atalarına katılacak ve iyi bir yaşlılık sonucunda gömüleceksin.*
16 *Buraya [ancak] dördüncü nesil dönecek; zira Emoriler'in günah sınırı bu zamana kadar tamamlanmayacak*".
17 Güneş battı, zifiri karanlık oldu. Ve birden, kesik parçaların arasından, dumanla tüten bir ocak ve yanan bir meşale geçti.
18 O gün, Tanrı Avram'la bir antlaşma yaptı ve "*Mısır'daki Nehir'den, büyük nehre – Fırat Nehri'ne – kadar olan bu ülkeyi senin soyuna verdim*" dedi.
19 "*[Burası,] Keni, Kenizi, Kadmoni,*
20 *Hiti, Perizi, Refaim,*
21 *Emori, Kenaani, Girgaşi ve Yevusi [halklarının topraklarıdır]*".

[46. Yişmael'in Doğumu]

16 1 Avram'ın eşi Saray, ona çocuk doğurmamıştı. [Saray'ın] Agar adında, Mısır'lı bir cariyesi vardı.
2 Saray Avram'a "*Tanrı beni doğurmaktan alıkoydu*" dedi. "*Cariyeme gel. Belki onun yoluyla çocuğum olur*".

Avram Saray'ın sözünü dinledi.
3 Avram'ın Kenaan'da yaşadığı [ilk] on yılın bitiminde, Avram'ın eşi Saray, cariyesi Mısır'lı Agar'ı aldı ve onu, kocası Avram'a eş olarak verdi.
4 [Avram] Onunla gerdeğe girdi ve [Agar] hamile kaldı. Hamile kaldığını anladığında, hanımına saygısızlık etmeye başladı.
5 Saray Avram'a "*Hepsi senin yüzünden!*" dedi. "*Cariyemi koynuna ben verdim! şimdi hamile olduğunu görüp bana saygısızlık ediyor. Tanrı seninle aramızda yargısını gerçekleştirsin!*"
6 Avram Saray'a "*İşte cariyen senin elinde*" dedi. "*Ona, uygun gördüğün şekilde davran*". Saray ona [*Agar'a*] eziyet etti ve [Agar] onun yüzünden kaçtı.
7 Tanrı'nın bir meleği onu çöldeki bir su kaynağı başında – şur yolundaki kaynağın başında – buldu.
8 [Melek] "*Saray'ın cariyesi Agar!*" dedi "*Nereden geliyor, nereye gidiyorsun?*"
"*Hanımım Saray yüzünden kaçıyorum*" diye cevap verdi [Agar].
9 Tanrı'nın [başka bir] meleği ona "*Hanımına dön ve kendini onun ellerine teslim et*" dedi.
10 [Diğer bir] Melek ona Tanrı'nın sözleriyle "*Soyunu fazlasıyla çoğaltacağım ve bolluktan sayılamayacaklar*" dedi.
11 Tanrı'nın [bir diğer] meleği ona "*İşte hamilesin ve bir oğul doğuracaksın*" dedi. "*Adını Yişmael koy; çünkü Tanrı duanı kabul etti.*
12 *[Oğlun] Asi biri olacak. Hem onun eli herkese karşı, hem de herkesin eli ona karşı olacak. Yine de tüm kardeşlerinin üzerinde yerleşecek*".
13 [Agar] Kendisiyle konuşan Tanrı'ya bir isim vererek "*Sen benim için Görüş Tanrısı'sın*" dedi. Çünkü "*Gördükten sonra, burada da mı gördüm?*" dedi.
14 Bu sebeple, bu kuyuya Beer Lahay Roi adını verdi. [Bu kuyu] Kadeş ile Bered arasındadır.
15 Agar Avram'a bir oğul doğurdu. Avram, Agar'ın doğurduğu oğluna Yişmael adını verdi.
16 Agar Avram'a Yişmael'i doğurduğu zaman Avram 86 yaşındaydı.

[47. Sünnet]

17

1 Avram 99 yaşındaydı. Tanrı Avram'a göründü ve ona "*Ben Her-şeye-Kadir Tanrı'yım*" dedi. "*Önümde yürü ve mükemmel ol.*
2 *Antlaşmamı seninle aramda yapacağım ve seni [sayıca] çok çok artıracağım*".
3 Avram aceleyle yüzüstü yere kapandı. Tanrı ona [tekrar ve şunları] söyleyerek konuştu:
4 "*Bana gelince – işte seninle antlaşmam: Birçok ulusun babası olacaksın.*

5 Ve artık ‘Avram’ diye çağrılmayacaksın. İsmin ‘Avraam’
olacak – çünkü seni birçok milletin babası yaptım.
6 Seni çok, ama çok verimli kılacağım ve seni uluslar hali-
ne getireceğim – krallar senin soyundan çıkacak.
7 Seninle ve ardından gelecek çocuklarınla aramdaki ant-
laşmayı, nesiller boyu, ebedi bir antlaşma olarak yerine
getireceğim; hem senin Tanrın olacağım, hem de ardından
gelecek çocuklarının.
8 şu anda yabancı olarak yaşadığın toprakları – Kenaan
Ülkesi’ni – sana ve ardından gelecek çocuklarına ebedi bir
mülk olarak vereceğim ve onlara [soyuna] Tanrı ola-
cağım”.
9 Tanrı [daha sonra] Avraam’a “Sana gelince – antlaş-
mamı korumalısın” dedi. “Hem sen, hem de nesilleri
boyunca ardından gelen çocukların.
10 Sizinle ve ardından gelecek çocuklarınla aramdaki,
korumanız gereken Antlaşmam şudur: İçinizdeki her
erkeği sünnet edeceksiniz.
11 Fazlalık derinizi keseceksiniz. [Bu,] Sizinle aramdaki
antlaşmanın işareti olacak.
12 “Nesilleriniz boyunca, içinizdeki her erkek, [ayrıca]
senin soyundan olmayıp, gerek evde doğmuş, gerekse de
bir yabancıdan parayla satın aldığın [her köle], sekiz gün-
lükken sünnet edilecek.
13 İster evinde doğmuş, isterse de parayla satın aldığın
[her köle] kesinlikle sünnet edilmelidir. [Böylelikle]

Antlaşmam vücudunuzda, ebedi bir antlaşma olarak
bulunacaktır.
14 Fazlalık derisini kesmeyen sünnetsiz bir erkeğin canı,
halkının arasından kesilecektir – [çünkü] antlaşmamı
ihlal etmiştir”.

[48. Sözlerin Tutulması]

15 Tanrı Avraam’a “Eşin Saray – artık onu ‘Saray’ diye
çağırma” dedi; “çünkü ismi [bundan böyle] ‘Sara’dır.
16 Onu mübarek kılacağım ve sana ondan [doğacak] bir
oğul vereceğim. Onu [Sara’yı] mübarek kılacağım ve o,
uluslar [annesi] haline gelecek – halkların kralları ondan
türeyecekler”.
17 Avraam aceleyle yüzüstü yere kapandı ve güldü.
“Yüz yaşındaki biri baba olabilir mi? Ya doksan yaşındaki
Sara doğurabilir mi?” diye düşündü.
18 Avraam Tanrı’ya, “Keşke Yişmael Senin önünde yaşa-
sa!” dedi.
19 Tanrı “Yine de – eşin Sara sana bir oğul doğuracak;
adını Yitshak koyacaksın”dedi. “Antlaşmamı, onun ardın-
dan gelecek çocukları için ebedi bir antlaşma olarak,
onunla yerine getireceğim.
20 Yişmael ile ilgili olarak da – seni duydum. Onu müba-
rek kıldım; onu verimli kılacağım ve sayıca çok çok artıra-
cağım. Oniki prense baba olacak ve onu büyük bir millet

haline getireceğim.
21 *Ancak antlaşmamı, Sara'nın sana gelecek yıl bu vakitte doğuracağı Yitshak ile yerine getireceğim*".
22 Onunla konuşmasını bitirdikten sonra, Tanrı Avraam'ın üzerinden yükseldi.
23 Avraam, oğlu Yişmael'i, [hizmetkarlarından] hem tüm evinde doğanları, hem de parayla satın aldıklarını – Avraam'ın evindeki tüm erkekleri – aldı ve onların fazlalık de- rilerini, Tanrı'nın kendisiyle konuştuğu üzere, tam bu gün içinde kesti.
24 Avraam, fazlalık derisinden sünnet olduğunda 99 yaşındaydı.
25 Oğlu Yişmael, fazlalık derisi kesildiğinde 13 yaşındaydı.
26 Avraam'ın ve oğlu Yişmael'in sünnet olduğu işte bu günde,
27 evinin tüm erkekleri – hem evde doğmuş olanlar, hem de yabancıdan parayla satın alınmış olanlar – onunla birlikte sünnet oldular.

Vayera

[49. Ziyaretçiler]

18 1 Tanrı ona [*Avraam'a*] Mamre Düzlüğü'nde göründü. [Avraam] Günün en sıcak vaktinde, çadırının girişinde oturmaktaydı.
2 Gözlerini kaldırdı ve kendisinden kısa bir mesafede duran üç yabancı gördü. [Onları] Görünce çadırının girişinden, onları karşılamak üzere koştu ve yere doğru eğildi.
3 "*Efendim*" dedi. "*Eğer uygunsa, lütfen kulunun yanında konaklamadan geçip gitme.*
4 *Biraz su getirilsin; ayaklarınızı yıkayın. Ağacın altında dinlenin.*
5 *Bir somun ekmek alıp getire- yim ve kendinizi doyurun. Sonra yolunuza devam edersiniz. Ne de olsa benim evimden geçiyorsunuz*".
"*Pekala*" dediler. "*Dediğin gibi yap*".
6 Avraam aceleyle Sara'nın çadırına gitti ve "*Acele et!*" dedi. "*En iyi undan üç* sea! *Yoğur ve küçük ekmekler yap*".
7 Avraam ise sığırlara koştu. Körpe ve iyi bir buzağı aldı; gence verdi ve [genç] onu hazırlamak için acele etti.
8 [Avraam] Biraz süzme peynir, süt ve hazırladığı